

Rapportering av händelser inom civil luftfart m.m.

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2006/07:110 Rapportering av händelser inom civil luftfart m.m. Lagförslagen avser ändringar i luftfartslagen (1957:297), lagen (1990:712) om undersökning av olyckor och sekretesslagen (1980:100). Lagstiftningsåtgärderna innebär att Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/42/EG av den 13 juli 2003 om rapportering av händelser inom civil luftfart införlivas i den svenska lagstiftningen. Vidare implementeras Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/36/EG av den 21 april 2004 om säkerheten i fråga om luftfartyg från tredje land som använder flygplatser i gemenskapen fullt ut i svensk rätt.

För att uppnå en lagteknisk samordning behandlas vidare regeringens förslag i proposition 2006/07:45 Andra järnvägspaketet – fortsatt EU-harmonisering av järnvägslagstiftningen vad gäller förslag till ändring i lagen (1990:712) om undersökning av olyckor.

Lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2007.

Inga motioner har väckts i ärendet, och utskottet föreslår att riksdagen, med vissa lagtekniska justeringar, antar regeringens lagförslag. Vid riksdagens beslut när det gäller lagändringen om undersökning av olyckor ska 10 kap. 5 § RF tillämpas, dvs. beslutet ska fattas med minst tre fjärdedels majoritet av de röstande.

Ett särskilt yttrande (v) har fogats till betänkandet.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Bakgrund	4
Utskottets överväganden	6
Särskilt yttrande	8
Utskottets lagförslag, punkt 2 (v)	8
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	9
Proposition 2006/07:45	9
Proposition 2006/07:110	9
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	10
I proposition 2006/07:45 framlagt lagförslag	10
I proposition 2006/07:110 framlagda lagförslag	13
<i>Bilaga 3</i>	
Utskottets lagförslag	20

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Regeringens lagförslag om luftfartslagen och sekretesslagen

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i

1. luftfartslagen (1957:297),
2. sekretesslagen (1980:100).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2006/07:110 punkterna 1 och 3.

2. Utskottets lagförslag

Riksdagen antar utskottets förslag i bilaga 3 till lag om ändring i lagen (1990:712) om undersökning av olyckor. Därmed bifaller riksdagen propositionerna 2006/07:45 punkt 1 i denna del och 2006/07:110 punkt 2.

Stockholm den 24 maj 2007

På trafikutskottets vägnar

Anders Karlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anders Karlsson (s), Jan-Evert Rådström (m), Ulla Löfgren (m), Christina Axelsson (s), Margareta Cederfelt (m), Sven Bergström (c), Hans Stenberg (s), Claes-Göran Brandin (s), Sten Nordin (m), Marie Nordén (s), Annelie Enochson (kd), Lisbeth Grönfeldt Bergman (m), Peter Pedersen (v), Pia Nilsson (s), Ingemar Vänerlöv (kd), Karin Svensson Smith (mp) och Lars Tysklind (fp).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I proposition 2006/07:110 Rapportering av händelser inom civil luftfart m.m. föreslår regeringen att riksdagen antar förslag till ändringar i tre lagar. Det gäller luftfartslagen (1957:297), lagen (1990:712) om undersökning av olyckor och sekretesslagen (1980:100).

Lagförslagen har behandlats av Lagrådet.

Ingen motion har väckts med anledning av propositionen.

I syfte att möjliggöra en lagteknisk samordning behandlas i ärendet även regeringens proposition 2006/07:45 Andra järnvägspaketet – fortsatt EU-harmonisering av järnvägslagstiftningen vad gäller regeringens förslag till ändring i lagen (1990:712) om undersökning av olyckor. Utskottet har tidigare i vår behandlat proposition 2006/07:45 i betänkande 2006/07:TU12.

Bakgrund

Syftet med rådets direktiv 94/56/EG av den 21 november 1994 om grundläggande principer för utredning av flyghaverier och tillbud inom civil luftfart är att förebygga olyckor genom att underlätta ett snabbt genomförande av utredningar. Erfarenheter visar att en olycka ofta föregås av en rad tillbud och andra fel som visar på brister i flygsäkerheten. För att det ska vara möjligt att förbättra säkerheten inom den civila luftfarten krävs därför bättre kunskaper om dessa händelser, vilket skulle underlätta analyser och göra det lättare att följa utvecklingen så att åtgärder kan vidtas för att komma till rätta med situationen.

Mot denna bakgrund antog Europaparlamentet och rådet direktiv 2003/42/EG av den 13 juni 2003 om rapportering av händelser inom civil luftfart. Med händelse avses driftsavbrott, defekt, fel eller annan onormal omständighet som har eller kan ha inverkat på flygsäkerheten men inte lett till olycka eller allvarligt tillbud, vilken undersöks närmare enligt lagen (1990:712) om undersökning av olyckor och förordningen (1990:717) om undersökning av olyckor. Syftet med det av Europaparlamentet och rådet antagna direktivet är att förbättra säkerheten inom civil luftfart genom att inrätta ett system med obligatorisk rapportering av händelser för att förebygga olyckor och tillbud.

Den 21 april 2004 antogs Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/36/EG om säkerheten i fråga om luftfartyg från tredjeländer som använder flygplatser i gemenskapen. Syftet med direktivet är också att öka flygsäkerheten, bl.a. genom säkerställande av att internationella säkerhetsnormer verkligen följs genom harmonisering av regler och förfaranden

för rampinspektioner av luftfartyg från tredjeländer som landar på flygplatser inom gemenskapen. Direktivet är redan genomfört i svensk rätt med undantag för två artiklar om sekretess.

Utskottets överväganden

Propositionen

I proposition 2006/07:110 föreslås att direktiv 2003/42/EG om rapportering av händelser i civil luftfart i huvudsak genomförs genom att nya bestämmelser införs i luftfartslagen (1957:297) och sekretesslagen (1980:100) samt i ett senare skede i luftfartsförordningen (1986:171). Därutöver föreslås att ordet ”händelse” ersätts med ”olycka eller tillbud” i luftfartslagen (1957:297) och lagen (1990:712) om undersökning av olyckor. Skälet är att motverka begreppsförvirring.

I det aktuella direktivet, liksom i flera andra rättsakter på den civila luftfartens område, återfinns bestämmelser om informationsutbyte mellan medlemsstaterna och kommissionen samt om sekretess för de uppgifter som utbyts. Syftet med dessa bestämmelser är att hålla kolleger i Europa informerade om gjorda iakttagelser, att öka kunskapen om och förbättra grunderna för säkerhetsrekommendationer samt att i tid upptäcka svagheter av olika slag innan en allvarlig olycka inträffar. Enstaka händelser i medlemsstaterna ger kanske inte tillräckliga indikationer om svagheter i konstruktioner, rutiner och liknande, men sammantagna erfarenheter från alla medlemsstater inom EU ger en väsentligt bättre grund att stå på.

I det nu aktuella lagstiftningsärendet, förutom bestämmelserna om sekretess i direktiv 2003/42/EG, behandlas även vissa bestämmelser om sekretess i andra EG-rättsakter, som ännu inte genomförts i svensk rätt. Vidare behandlas även vissa avtal mellan EU och vissa andra stater om samarbete i flygsäkerhetsfrågor.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att nya sekretessbestämmelser ska införas i sekretesslagen. Sekretess ska gälla i myndighets verksamhet som avser internationellt samarbete avseende tillsyn av civil luftfart för uppgift som lämnats av annan stat eller mellanfolklig organisation, om det kan antas att myndighetens arbete för en säkrare civil luftfart motverkas om uppgiften röjs. För uppgift i allmän handling ska sekretessen gälla i högst fyrtio år.

Sekretess ska gälla hos Rikspolisstyrelsen, Kustbevakningen, Statens haverikommission, Luftfartsverket och Luftfartsstyrelsen för uppgift som lämnats av enskild i en rapport om händelser inom civil luftfart, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider men om uppgiften röjs. För uppgift i allmän handling ska sekretessen gälla i högst femtio år.

Regeringens förslag innebär att direktiv 2003/42/EG och de kvarvarande artiklarna i direktiv 2004/36/EG som avser sekretess genomförs i svensk rätt. Dessutom blir de nya sekretessbestämmelserna tillämpliga när det gäller andra rättsakter på den civila luftfartens område och vissa avtal mellan EU och vissa andra stater om samarbete i flygsäkerhetsfrågor.

Lagförslagen avses träda i kraft den 1 juli 2007.

Utskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening är det viktigt att säkerhetsarbetet på transportområdet bedrivs effektivt och målmedvetet. För säkerhetsarbetet inom den civila luftfarten är internationell samverkan särskilt väsentlig för att upprätthålla en hög och enhetlig säkerhetsnivå. Det gemensamma arbetet som bedrivs inom EU är därför av stor betydelse för att uppnå goda resultat. Föreliggande förslag syftar till att ge ansvariga aktörer ett förbättrat kunskapsunderlag så att olyckor kan undvikas. Utskottet konstaterar vidare att lagförslagen inte har mött några motionledes framställda invändningar. Mot denna bakgrund välkomnar utskottet regeringens lagstiftningsförslag som innebär att EG-direktiv som syftar till att stärka och förbättra flygsäkerheten genomförs i svensk rätt.

Regeringen har tidigare lämnat ett lagförslag till riksdagen i proposition 2006/07:45, som avser ändringar i lagen (1990:712) om undersökning av olyckor. Det materiella innehållet i lagförslaget har behandlats i betänkande 2006/07:TU12. Den nu föreslagna ändringen av lagen (1990:712) om undersökning av olyckor innebär att en lagteknisk samordning behövs med anledning av regeringens förslag.

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens lagförslag om ändring i luftfartslagen (1957:297) och i sekretesslagen (1980:100). Utskottet föreslår vidare att riksdagen antar utskottets samordnade lagförslag i bilaga 3 om ändring av lagen (1990:712) om undersökning av olyckor.

Vid riksdagens beslut när det gäller lagändring om undersökning av olyckor ska 10 kap. 5 § tillämpas RF, dvs. beslutet fattas med minst tre fjärdedels majoritet av de röstande.

Särskilt yttrande

Utskottets lagförslag, punkt 2 (v)

Peter Pedersen (v) anför:

Vänsterpartiet har vid riksdagens behandling av regeringens proposition 2006/07:45 Andra järnvägspaketet – fortsatt EU-harmonisering av järnvägs-lagstiftningen, i betänkande 2006/07:TU12 reserverat sig mot att det ska vara möjligt att en haveriutredning genomförs av utländsk myndighet på svenskt territorium. Vi anser inte att det är rimligt att överlåta en sådan uppgift till ett annat lands myndighet. Givetvis ska, enligt vår uppfattning, nationella haverikommissioner samarbeta och det ska råda öppenhet och insyn i utredningar som rör olyckor där flera länder är berörda. Vi anser dock att ansvaret för att utföra utredningen och utforma en haverirapport ska ligga på den myndighet i det land där olyckan har inträffat.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Proposition 2006/07:45

Proposition 2006/07:45 Andra järnvägspaketet – fortsatt EU-harmonisering av järnvägslagstiftningen:

1. Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1990:712) om undersökning av olyckor, i denna del.

Proposition 2006/07:110

Proposition 2006/07:110 Rapportering av händelser inom civil luftfart m.m.:

1. Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i luftfartslagen (1957:297).
2. Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1990:712) om undersökning av olyckor.
3. Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100).

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

I proposition 2006/07:45 framlagt lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (1990:712) om undersökning av olyckor

Härigenom föreskrivs¹ att 2, 4 och 9 §§ lagen (1990:712) om undersökning av olyckor skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***2 §²**

Olyckor skall undersökas enligt denna lag, om de är av sådan allvarlig art som anges i det följande, nämligen

1. *luftfartsolyckor*: Olyckor vid användningen av luftfartyg som har medfört att

- a) någon har avlidit eller blivit allvarligt skadad,
- b) luftfartyget eller egendom som inte transporteras med luftfartyget har fått betydande skador eller omfattande skador har uppkommit i miljön, eller
- c) luftfartyget är oåtkomligt eller har försvunnit under flygning och inte har kunnat återfinnas,

2. *sjöolyckor*: Olyckor vid användningen av handelsfartyg, fiskefartyg eller statsfartyg som har medfört att

- a) flera människor har avlidit eller blivit allvarligt skadade,
- b) fartyget eller egendom som inte transporteras med fartyget har fått omfattande skador eller omfattande skador har uppkommit i miljön, eller
- c) fartyget har försvunnit eller har övergetts i sjön,

3. *järnvägsolyckor*: Olyckor vid järnvägs-, tunnelbane- eller spårvägsdrift som har medfört att

- a) flera människor har avlidit eller blivit allvarligt skadade, eller

3. *järnvägsolyckor*: Olyckor vid järnvägs-, tunnelbane- eller spårvägsdrift *orsakade antingen av kollisioner mellan spårfordon eller urspårningar eller av andra händelser med betydelse för säkerheten* som har medfört att

- a) *minst en person har avlidit eller minst fem personer har blivit allvarligt skadade, eller*

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/49/EG av den 29 april 2004 om säkerhet på gemenskapens järnvägar och om ändring av rådets direktiv 95/18/EG om tillstånd för järnvägsföretag och direktiv 2001/14/EG om tilldelning av infrastrukturkapacitet, uttag av avgifter för utnyttjande av järnvägsinfrastruktur och utfärdande av säkerhetsintyg (järnvägssäkerhetsdirektivet) (EUT L 220, 21.6.2004, s. 16, Celex 32004L0049).

² Senaste lydelse 2006:20.

b) spårfordon, spåraneläggningar eller egendom som inte transporterats med spårfordonet har fått omfattande skador eller omfattande skador har uppkommit i miljön,

b) spårfordon, spåraneläggningar, egendom som inte transporterats med spårfordonet *eller miljön* har fått så omfattande skador att de sammanlagda kostnaderna uppskattas till ett belopp motsvarande minst två miljoner euro,

4. andra allvarliga olyckor: Andra olyckor än som avses i 1–3, om de har medfört att

- a) flera människor har avlidit eller blivit allvarligt skadade, eller
- b) omfattande skador har uppkommit på egendom eller i miljön.

Tillbud till olyckor som avses i första stycket skall undersökas enligt denna lag, om tillbudet inneburit allvarlig fara för att en olycka skulle inträffa eller om tillbudet tyder på ett väsentligt fel hos luftfartyget, fartyget, spårfordonet eller spåraneläggningen eller på andra väsentliga brister i säkerhetshänseende.

Olyckor som avses i första stycket 1 och som rör luftfartyg med en totalvikt av högst 2 250 kg vilka inte skall ha luftvärdighetsbevis, och olyckor som avses i första stycket 4 samt tillbud till sådana olyckor skall undersökas endast om en undersökning är av betydelse ur säkerhetssynpunkt.

4 §³

Undersökning enligt denna lag skall göras i fråga om händelser som har inträffat i Sverige. Om en sådan händelse berör ett utländskt fartyg, får undersökning enligt denna lag dock göras endast om det finns särskilda skäl och fartyget befinner sig inom Sveriges sjöterritorium.

Undersökning enligt denna lag av en händelse som berör ett svenskt fartyg eller luftfartyg skall göras även när händelsen har inträffat utomlands, om annat inte följer av en internationell överenskommelse som har biträttats av Sverige. Om händelsen berör ett luftfartyg med en totalvikt av högst 2 250 kg och som inte skall ha luftvärdighetsbevis, skall en undersökning göras endast om det är av synnerlig vikt från säkerhetssynpunkt och en undersökning inte görs i den stat inom vars territorium händelsen inträffade.

Om en händelse som berör spårfordon i internationell trafik inträffat på eller nära den svenska gränsen, får den myndighet som enligt 5 § ansvarar för undersökningen komma överens med motsvarande myndighet i den andra berörda staten om vilken av dem som skall göra undersökningen eller att de skall göra den tillsammans.

³ Senaste lydelse 2006:20.

9 §

Den myndighet som gör en undersökning enligt denna lag får hålla förhör med den som antas kunna ge upplysningar av betydelse för utredningen. Myndigheten får också granska handlingar eller föremål som kan antas vara av sådan betydelse.

Den myndighet som gör en undersökning enligt denna lag får hålla förhör med den som antas kunna ge upplysningar av betydelse för utredningen. Myndigheten får också *ta med sig och* granska handlingar eller föremål som kan antas vara av sådan betydelse.

Om utredningen inte kan fullföljas på annat sätt, får den myndighet som gör undersökningen begära att polismyndigheten lämnar den hjälp som behövs vid utredningen. För polismyndighetens utredning gäller bestämmelserna om förundersökning i 23 kap. rättegångsbalken i tillämpliga delar.

Den myndighet som gör undersökningen har rätt att få tillträde till platsen för händelsen. Om tillträde vägras, får polismyndigheten lämna den hjälp som behövs.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juni 2007.

2. I fråga om händelser som har inträffat före ikraftträdandet gäller äldre föreskrifter.

I proposition 2006/07:110 framlagda lagförslag

1 Lag om ändring i luftfartslagen (1957:297)

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om luftfartslagen (1957:297)²

dels att 11 kap. 7 § skall ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 11 kap. 1 § skall lyda "Flygräddningstjänst, bärgning, undersökning av luftfartsolyckor och rapportering av händelser",

dels att det i lagen skall införas tre nya paragrafer, 11 kap. 8–10 §§, samt närmast före 11 kap. 8 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

7 §³

Om undersökning från säkerhetssynpunkt av luftfartsolyckor och *andra händelser som berör luftfarten* finns bestämmelser i lagen (1990:712) om undersökning av olyckor.

Om undersökning från säkerhetssynpunkt av luftfartsolyckor och *tillbud till sådana olyckor* finns bestämmelser i lagen (1990:712) om undersökning av olyckor.

Rapportering av händelser m.m.

8 §⁴

I syfte att förbättra flygsäkerheten skall händelser inom civil luftfart rapporteras till behörig myndighet.

Med händelse inom civil luftfart avses i denna lag driftsavbrott, defekt, fel eller annan onormal omständighet som har inverkat eller kan inverka på flygsäkerheten, även om händelsen inte lett till sådana luftfartsolyckor eller tillbud som avses i lagen (1990:712) om undersökning av olyckor.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/42/EG av den 13 juni 2003 om rapportering av händelser inom civil luftfart (EUT L 167, 4.7.2003, s. 23, Celex 32003L0042).

² Lagen omtryckt 1986:166.

³ Senaste lydelse 1990:713.

⁴ Tidigare 8 § upphävd genom 1990:713.

9 §⁵

Regeringen får meddela föreskrifter om vilka personer inom civil luftfart som skall vara skyldiga att rapportera händelser enligt 8 §.

Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om rapportering av händelser.

10 §⁶

En arbetsgivare får inte utsätta en arbetstagare för repressalier på grund av att arbetstagaren har rapporterat en händelse enligt denna lag.

Om en arbetstagare utsätts för repressalier skall arbetsgivaren betala skadestånd till arbetstagaren för den förlust som uppkommer och för den kränkning som repressalierna innebär.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2007.

⁵ Tidigare 9 § upphävd genom 1978:232.

⁶ Tidigare 10 § upphävd genom 1990:713.

2 Lag om ändring i lagen (1990:712) om undersökning av olyckor

Härigenom föreskrivs att 4, 6, 7, 9–12 och 15 §§ lagen (1990:712) om undersökning av olyckor skall ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2006/07:45

Föreslagen lydelse

4 §¹

Undersökning enligt denna lag skall göras i fråga om *händelser* som har inträffat i Sverige. Om en sådan *händelse* berör ett utländskt fartyg, får undersökning enligt denna lag dock göras endast om det finns särskilda skäl och fartyget befinner sig inom Sveriges sjöterritorium.

Undersökning enligt denna lag av en *händelse* som berör ett svenskt fartyg eller luftfartyg skall göras även när *händelsen* har inträffat utomlands, om annat inte följer av en internationell överenskommelse som har biträttts av Sverige. Om *händelsen* berör ett luftfartyg med en totalvikt av högst 2 250 kg och som inte skall ha luftvärdighetsbevis, skall en undersökning göras endast om det är av synnerlig vikt från säkerhets-synpunkt och en undersökning inte görs i den stat inom vars territorium *händelsen* inträffade.

Om en *händelse* som berör spårfordon i internationell trafik inträffat på eller nära den svenska gränsen, får den myndighet som enligt 5 § ansvarar för undersökningen komma överens med motsvarande myndighet i den andra berörda staten om vilken av dem som skall göra undersökningen eller att de skall göra den tillsammans.

En undersökning enligt denna lag skall göras i fråga om *olyckor och tillbud* som har inträffat i Sverige. Om en sådan *olycka eller ett tillbud* berör ett utländskt fartyg, får en undersökning enligt denna lag dock göras endast om det finns särskilda skäl och fartyget befinner sig inom Sveriges sjöterritorium.

En undersökning enligt denna lag av en *olycka eller ett tillbud* som berör ett svenskt fartyg eller luftfartyg skall göras även när *olyckan eller tillbudet* har inträffat utomlands, om annat inte följer av en internationell överenskommelse som har biträttts av Sverige. Om *olyckan eller tillbudet* rör ett luftfartyg med en totalvikt av högst 2 250 kg och som inte skall ha luftvärdighetsbevis, skall en undersökning göras endast om det är av synnerlig vikt från säkerhets-synpunkt och en undersökning inte görs i den stat inom vars territorium *olyckan eller tillbudet* inträffade.

Om en *olycka eller ett tillbud* som berör spårfordon i internationell trafik inträffat på eller nära den svenska gränsen, får den myndighet som enligt 5 § ansvarar för undersökningen komma överens med motsvarande myndighet i den andra berörda staten om vilken av dem som skall göra undersökningen eller att de skall göra den tillsammans.

¹ Senaste lydelse 2006:20.

Nuvarande lydelse

Syftet med en undersökning enligt denna lag skall vara att

1. så långt som möjligt klarlägga såväl händelseförloppet och orsaken till *händelsen* som skador och effekter i övrigt,

2. ge underlag för beslut om åtgärder som har som mål att förebygga en upprepning av *händelsen* eller att begränsa effekten av *liknande händelser*,

3. ge underlag för en bedömning av de insatser som samhällets räddningstjänst har gjort i samband med *händelsen* och, om det finns skäl därtill, för förbättringar av räddningstjänsten.

Den myndighet som gör en undersökning enligt denna lag skall, i den mån det är praktiskt genomförbart, underrätta dem som kan vara berörda av *händelsen* och ge dem tillfälle att yttra sig. Dessa har rätt att närvara vid undersökning på olycksplatsen och vid utredningsarbetet i övrigt, om det kan ske utan men för utredningen.

Vid tillämpningen av första stycket skall dock alltid iakttas de bestämmelser om medverkan vid undersökningar som finns i internationella överenskommelser som har biträttas av Sverige.

Lydelse enligt prop. 2006/07:45

*Föreslagen lydelse***6 §**

Syftet med en undersökning enligt denna lag skall vara att

1. så långt som möjligt klarlägga såväl händelseförloppet och orsaken till *olyckan eller tillbudet* som skador och effekter i övrigt,

2. ge underlag för beslut om åtgärder som har som mål att förebygga en upprepning av *olyckan eller tillbudet* eller att begränsa effekten av *sådana olyckor eller tillbud*,

3. ge underlag för en bedömning av de insatser som samhällets räddningstjänst har gjort i samband med *olyckan eller tillbudet* och, om det finns skäl därtill, för förbättringar av räddningstjänsten.

7 §

Den myndighet som gör en undersökning enligt denna lag skall, i den mån det är praktiskt genomförbart, underrätta dem som kan vara berörda av *olyckan eller tillbudet* och ge dem tillfälle att yttra sig. Dessa har rätt att närvara vid undersökning på olycksplatsen och vid utredningsarbetet i övrigt, om det kan ske utan men för utredningen.

9 §

Den myndighet som gör en undersökning enligt denna lag får hålla förhör med den som antas kunna ge upplysningar av betydelse för utredningen. Myndigheten får också ta med sig och granska handlingar eller föremål som kan antas vara av sådan betydelse.

Om utredningen inte kan fullföljas på annat sätt, får den myndighet som gör undersökningen begära att polismyndigheten lämnar den hjälp som behövs vid utredningen. För polismyndighetens utredning gäller bestämmelserna om förundersökning i 23 kap. rättegångsbalken i tillämpliga delar.

Den myndighet som gör undersökningen har rätt att få tillträde till platsen för *händelsen*. Om tillträde vägras, får polismyndigheten lämna den hjälp som behövs.

Nuvarande lydelse

Den myndighet som gör undersökningen har rätt att få tillträde till platsen för *olyckan eller tillbudet*. Om tillträde vägras, får polismyndigheten lämna den hjälp som behövs.

Föreslagen lydelse

10 §

Den myndighet som gör undersökningen får begära att vittnen eller sakkunniga hörs vid domstol eller att någon föreläggs att tillhandahålla handlingar eller föremål. En sådan begäran skall göras hos den tingsrätt inom vars område *händelsen* har inträffat eller den berörda personen vistas. Rätten skall hålla förhör eller meddela föreläggande, om laga hinder inte möter. Därvid gäller bestämmelserna om bevisupptagning utom huvudförhandling.

Den myndighet som gör undersökningen får begära att vittnen eller sakkunniga hörs vid domstol eller att någon föreläggs att tillhandahålla handlingar eller föremål. En sådan begäran skall göras hos den tingsrätt inom vars område *olyckan eller tillbudet* har inträffat eller den berörda personen vistas. Rätten skall hålla förhör eller meddela föreläggande, om laga hinder inte möter. Därvid gäller bestämmelserna om bevisupptagning utom huvudförhandling.

11 §

Om det har inträffat en olycka eller *en annan händelse* som undersöks enligt denna lag, får egendom som kan antas vara av betydelse för undersökningen inte rubbas utan tillstånd av polismyndigheten eller den myndighet som undersöker *händelsen*.

Detta gäller inte, om egendomen rubbas för att rädda människoliv eller om det i övrigt finns synnerliga skäl därtill.

Om det har inträffat en olycka eller *ett tillbud* som undersöks enligt denna lag, får egendom som kan antas vara av betydelse för undersökningen inte rubbas utan tillstånd av polismyndigheten eller den myndighet som undersöker *olyckan eller tillbudet*.

12 §

Den som har tagit till vara egendom som avses i 11 § första stycket skall genast anmäla det till polismyndigheten eller den myndighet som undersöker olyckan. Detsamma gäller den som, efter en *händelse* som berör luftfarten, sjöfarten eller spårtrafiken och som undersöks enligt denna lag, har tagit till vara egendom som har transporterats med det luftfartyg, fartyg eller spårfordon som berörs

Den som har tagit till vara egendom som avses i 11 § första stycket skall genast anmäla det till polismyndigheten eller den myndighet som undersöker olyckan. Detsamma gäller den som, efter en *olycka eller ett tillbud* som berör luftfarten, sjöfarten eller spårtrafiken och som undersöks enligt denna lag, har tagit till vara egendom som har transporterats med det luftfartyg, fartyg eller spår-

av *händelsen* eller egendom som hör till luftfartyget, fartyget, spårfordonet eller till den spåransläggning som *berörs av händelsen*. Om det behövs, får myndigheten ta hand om egendomen.

fordon som berörs av *olyckan eller tillbudet* eller egendom som hör till luftfartyget, fartyget, spårfordonet eller till den spåransläggning som *berörs*. Om det behövs, får myndigheten ta hand om egendomen.

15 §

Regeringen får i fråga om kommunal räddningstjänst föreskriva att kommunen skall underrätta den myndighet som avses i 5 § första stycket om en *händelse* som skall undersökas enligt denna lag.

Regeringen får i fråga om kommunal räddningstjänst föreskriva att kommunen skall underrätta den myndighet som avses i 5 § första stycket om en *olycka eller ett tillbud* som skall undersökas enligt denna lag.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2007.

3 Lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Härigenom föreskrivs¹ att det i sekretesslagen (1980:100)² skall införas två nya paragrafer, 4 kap. 6 § och 7 kap. 52 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

6 §

Sekretess gäller i myndighets verksamhet som avser internationellt samarbete avseende tillsyn av civil luftfart för uppgift som lämnats av annan stat eller mellanfolklig organisation, om det kan antas att myndighetens arbete för en säkrare civil luftfart motverkas om uppgiften röjs.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst fyrtio år.

7 kap.

52 §

Sekretess gäller hos Rikspolisstyrelsen, Kustbevakningen, Statens haverikommission, Luftfartsverket och Luftfartsstyrelsen för uppgift som lämnats av enskild i en rapport om händelse inom civil luftfart enligt 11 kap. 8 § luftfartslagen (1957:297), om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till den enskilde lider men om uppgiften röjs.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst femtio år.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2007.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/42/EG av den 13 juni 2003 om rapportering av händelser inom civil luftfart (EUT L 167, 4.7.2003, s. 23, Celex 32003L0042) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/36/EG av den 21 april 2004 om säkerheten i fråga om luftfartyg från tredje land som använder flygplatser i gemenskapen (EUT L 143, 30.4.2004, s. 76, Celex 32004L0036).

² Lagen omtryckt 1992:1474.

BILAGA 3

Utskottets lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (1990:712) om undersökning av olyckor

Härigenom föreskrivs¹ att 2, 4, 6, 7, 9–12 och 15 §§ lagen (1990:712) om undersökning av olyckor skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Utskottets förslag***2 §²**

Olyckor skall undersökas enligt denna lag, om de är av sådan allvarlig art som anges i det följande, nämligen

1. *luftfartsolyckor*: Olyckor vid användningen av luftfartyg som har medfört att

a) någon har avlidit eller blivit allvarligt skadad,

b) luftfartyget eller egendom som inte transporteras med luftfartyget har fått betydande skador eller omfattande skador har uppkommit i miljön, eller

c) luftfartyget är oåtkomligt eller har försvunnit under flygning och inte har kunnat återfinnas,

2. *sjöolyckor*: Olyckor vid användningen av handelsfartyg, fiskefartyg eller statsfartyg som har medfört att

a) flera människor har avlidit eller blivit allvarligt skadade,

b) fartyget eller egendom som inte transporteras med fartyget har fått omfattande skador eller omfattande skador har uppkommit i miljön, eller

c) fartyget har försvunnit eller har övergetts i sjön,

3. *järnvägsolyckor*: Olyckor vid järnvägs-, tunnelbane- eller spårvägsdrift som har medfört att

3. *järnvägsolyckor*: Olyckor vid järnvägs-, tunnelbane- eller spårvägsdrift *orsakade antingen av kollisioner mellan spårfordon eller urspårningar eller av andra händelser med betydelse för säkerheten* som har medfört att

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/49/EG av den 29 april 2004 om säkerhet på gemenskapens järnvägar och om ändring av rådets direktiv 95/18/EG om tillstånd för järnvägsföretag och direktiv 2001/14/EG om tilldelning av infrastrukturkapacitet, uttag av avgifter för utnyttjande av järnvägsinfrastruktur och utfärdande av säkerhetsintyg (järnvägssäkerhetsdirektivet) (EUT L 220, 21.6.2004, s. 16, Celex 32004L0049).

² Senaste lydelse 2006:20.

a) flera människor har avlidit eller blivit allvarligt skadade, eller

b) spårfordon, spåranläggningar eller egendom som inte transporteras med spårfordonet har fått omfattande skador eller omfattande skador har uppkommit i miljön,

a) minst en person har avlidit eller minst fem personer har blivit allvarligt skadade, eller

b) spårfordon, spåranläggningar, egendom som inte transporteras med spårfordonet eller miljön har fått så omfattande skador att de sammanlagda kostnaderna uppskattas till ett belopp motsvarande minst två miljoner euro,

4. andra allvarliga olyckor: Andra olyckor än som avses i 1–3, om de har medfört att

- a) flera människor har avlidit eller blivit allvarligt skadade, eller
- b) omfattande skador har uppkommit på egendom eller i miljön.

Tillbud till olyckor som avses i första stycket skall undersökas enligt denna lag, om tillbudet inneburit allvarlig fara för att en olycka skulle inträffa eller om tillbudet tyder på ett väsentligt fel hos luftfartyget, fartyget, spårfordonet eller spåranläggningen eller på andra väsentliga brister i säkerhetshänsed.

Olyckor som avses i första stycket 1 och som rör luftfartyg med en totalvikt av högst 2 250 kg vilka inte skall ha luftvärdighetsbevis, och olyckor som avses i första stycket 4 samt tillbud till sådana olyckor skall undersökas endast om en undersökning är av betydelse ur säkerhetssynpunkt.

4 §³

Undersökning enligt denna lag skall göras i fråga om *händelser* som har inträffat i Sverige. Om en sådan *händelse* berör ett utländskt fartyg, får undersökning enligt denna lag dock göras endast om det finns särskilda skäl och fartyget befinner sig inom Sveriges sjöterritorium.

Undersökning enligt denna lag av en *händelse* som berör ett svenskt fartyg eller luftfartyg skall göras även när *händelsen* har inträffat utomlands, om annat inte följer av en internationell överenskommelse som har biträttas av Sverige. Om *händelsen* berör ett luftfartyg med en totalvikt av högst 2 250 kg och som inte skall ha luftvärdighetsbevis, skall en undersökning göras endast om det

En undersökning enligt denna lag skall göras i fråga om *olyckor och tillbud* som har inträffat i Sverige. Om en sådan *olycka eller ett tillbud* berör ett utländskt fartyg, får en undersökning enligt denna lag dock göras endast om det finns särskilda skäl och fartyget befinner sig inom Sveriges sjöterritorium.

En undersökning enligt denna lag av en *olycka eller ett tillbud* som berör ett svenskt fartyg eller luftfartyg skall göras även när *olyckan eller tillbudet* har inträffat utomlands, om annat inte följer av en internationell överenskommelse som har biträttas av Sverige. Om *olyckan eller tillbudet* rör ett luftfartyg med en totalvikt av högst 2 250 kg och som inte skall ha luftvärdighetsbevis, skall en

³ Senaste lydelse 2006:20.

är av synnerlig vikt från säkerhetssynpunkt och en undersökning inte görs i den stat inom vars territorium *händelsen* inträffade.

undersökning görs endast om det är av synnerlig vikt från säkerhetssynpunkt och en undersökning inte görs i den stat inom vars territorium *olyckan eller tillbudet* inträffade.

Om en olycka eller ett tillbud som berör spårfordon i internationell trafik inträffat på eller nära den svenska gränsen, får den myndighet som enligt 5 § ansvarar för undersökningen komma överens med motsvarande myndighet i den andra berörda staten om vilken av dem som skall göra undersökningen eller att de skall göra den tillsammans.

Syftet med en undersökning enligt denna lag skall vara att

1. så långt som möjligt klarlägga såväl händelseförloppet och orsaken till *händelsen* som skador och effekter i övrigt,

2. ge underlag för beslut om åtgärder som har som mål att förebygga en upprepning av *händelsen* eller att begränsa effekten av *liknande händelser*,

3. ge underlag för en bedömning av de insatser som samhällets räddningstjänst har gjort i samband med *händelsen* och, om det finns skäl därtill, för förbättringar av räddningstjänsten.

6 §

Syftet med en undersökning enligt denna lag skall vara att

1. så långt som möjligt klarlägga såväl händelseförloppet och orsaken till *olyckan eller tillbudet* som skador och effekter i övrigt,

2. ge underlag för beslut om åtgärder som har som mål att förebygga en upprepning av *olyckan eller tillbudet* eller att begränsa effekten av *sådana olyckor eller tillbud*,

3. ge underlag för en bedömning av de insatser som samhällets räddningstjänst har gjort i samband med *olyckan eller tillbudet* och, om det finns skäl därtill, för förbättringar av räddningstjänsten.

7 §

Den myndighet som gör en undersökning enligt denna lag skall, i den mån det är praktiskt genomförbart, underrätta dem som kan vara berörda av *händelsen* och ge dem tillfälle att yttra sig. Dessa har rätt att närvara vid undersökning på olycksplatsen och vid utredningsarbetet i övrigt, om det kan ske utan men för

Den myndighet som gör en undersökning enligt denna lag skall, i den mån det är praktiskt genomförbart, underrätta dem som kan vara berörda av *olyckan eller tillbudet* och ge dem tillfälle att yttra sig. Dessa har rätt att närvara vid undersökning på olycksplatsen och vid utredningsarbetet i övrigt, om det kan ske utan men för

utredningen.

utredningen.

Vid tillämpningen av första stycket skall dock alltid iakttas de bestämmelser om medverkan vid undersökningar som finns i internationella överenskommelser som har biträttas av Sverige.

9 §

Den myndighet som gör en undersökning enligt denna lag får hålla förhör med den som antas kunna ge upplysningar av betydelse för utredningen. Myndigheten får också granska handlingar eller föremål som kan antas vara av sådan betydelse.

Den myndighet som gör en undersökning enligt denna lag får hålla förhör med den som antas kunna ge upplysningar av betydelse för utredningen. Myndigheten får också *ta med sig och* granska handlingar eller föremål som kan antas vara av sådan betydelse.

Om utredningen inte kan fullföljas på annat sätt, får den myndighet som gör undersökningen begära att polismyndigheten lämnar den hjälp som behövs vid utredningen. För polismyndighetens utredning gäller bestämmelserna om förundersökning i 23 kap. rättegångsbalken i tillämpliga delar.

Den myndighet som gör undersökningen har rätt att få tillträde till platsen för *händelsen*. Om tillträde vägras, får polismyndigheten lämna den hjälp som behövs.

Den myndighet som gör undersökningen har rätt att få tillträde till platsen för *olyckan eller tillbudet*. Om tillträde vägras, får polismyndigheten lämna den hjälp som behövs.

10 §

Den myndighet som gör undersökningen får begära att vittnen eller sakkunniga hörs vid domstol eller att någon föreläggs att tillhandahålla handlingar eller föremål. En sådan begäran skall göras hos den tingsrätt inom vars område *händelsen* har inträffat eller den berörda personen vistas. Rätten skall hålla förhör eller meddela föreläggande, om laga hinder inte möter. Därvid gäller bestämmelserna om bevisupptagning utom huvudförhandling.

Den myndighet som gör undersökningen får begära att vittnen eller sakkunniga hörs vid domstol eller att någon föreläggs att tillhandahålla handlingar eller föremål. En sådan begäran skall göras hos den tingsrätt inom vars område *olyckan eller tillbudet* har inträffat eller den berörda personen vistas. Rätten skall hålla förhör eller meddela föreläggande, om laga hinder inte möter. Därvid gäller bestämmelserna om bevisupptagning utom huvudförhandling.

11 §

Om det har inträffat en olycka eller *en annan händelse* som undersöks enligt denna lag, får egendom som kan antas vara av betydelse för undersökningen inte rubbas utan tillstånd av

Om det har inträffat en olycka eller *ett tillbud* som undersöks enligt denna lag, får egendom som kan antas vara av betydelse för undersökningen inte rubbas utan tillstånd av polismyndigheten eller

polismyndigheten eller den myndighet som undersöker olyckan eller tillbudet.
händelsen.

Detta gäller inte, om egendomen rubbas för att rädda människoliv eller om det i övrigt finns synnerliga skäl därtill.

12 §

Den som har tagit till vara egendom som avses i 11 § första stycket skall genast anmäla det till polismyndigheten eller den myndighet som undersöker olyckan. Detsamma gäller den som, efter en *händelse* som berör luftfarten, sjöfarten eller spårtrafiken och som undersöks enligt denna lag, har tagit till vara egendom som har transporterats med det luftfartyg, fartyg eller spårfordon som berörs av *händelsen* eller egendom som hör till luftfartyget, fartyget, spårfordonet eller till den spåranläggning som berörs av *händelsen*. Om det behövs, får myndigheten ta hand om egendomen.

Den som har tagit till vara egendom som avses i 11 § första stycket skall genast anmäla det till polismyndigheten eller den myndighet som undersöker olyckan. Detsamma gäller den som, efter en *olycka eller ett tillbud* som berör luftfarten, sjöfarten eller spårtrafiken och som undersöks enligt denna lag, har tagit till vara egendom som har transporterats med det luftfartyg, fartyg eller spårfordon som berörs av *olyckan eller tillbudet* eller egendom som hör till luftfartyget, fartyget, spårfordonet eller till den spåranläggning som berörs. Om det behövs, får myndigheten ta hand om egendomen.

15 §

Regeringen får i fråga om kommunal räddningstjänst föreskriva att kommunen skall underrätta den myndighet som avses i 5 § första stycket om en *händelse* som skall undersökas enligt denna lag.

Regeringen får i fråga om kommunal räddningstjänst föreskriva att kommunen skall underrätta den myndighet som avses i 5 § första stycket om en *olycka eller ett tillbud* som skall undersökas enligt denna lag.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2007.
2. I fråga om olyckor och tillbud som har inträffat före ikraftträdandet gäller äldre föreskrifter.